

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
КАФЕДРА ПРИКЛАДНОЇ ЕКОЛОГІЇ ТА ОХОРОНИ ПРАЦІ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора інженерного навчально-наукового інституту

О.І. Федченко
(ініціали та прізвище)
« 26 » 01 2021

ЕКОЛОГІЧНЕ ІНСПЕКТУВАННЯ

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалавра

(назва освітнього ступеня)

очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 183 технології захисту навколишнього середовища
(шифр, назва спеціальності)

освітньо-професійна програма технології захисту навколишнього середовища
(назва)

Укладач Манідіна Є.А., кандидат технічних наук, доцент кафедри прикладної екології та охорони праці ПЕОП

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри прикладної екології та охорони праці

Протокол № 5 від “20” січня 2021 р.

Завідувач кафедри ПЕОП

[Підпис]
(підпис) Г.Б. Кожемякін
(ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
інженерного навчально-наукового
інституту

Протокол № 7 від “26” 01 2021 р.

Голова науково-методичної ради

факультету ІНІ ЗНУ
[Підпис]
(підпис) Т.А. Шарапова
(ініціали, прізвище)

Погоджено

з навчально-методичним відділом

[Підпис]
(підпис)

О.В. Мещинська
(ініціали, прізвище)

2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
<u>18</u> Виробництво та технології <i>(шифр і назва)</i>	Кількість кредитів – 3	Вибіркова	
Спеціальність <u>183</u> Технології захисту навколишнього середовища <i>(шифр і назва)</i>	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
Освітньо-професійна програма <u>Технології захисту навколишнього середовища</u> <i>(назва)</i>		8 -й	10 -й
	*Змістових модулів – 4	Лекції	
		18 год.	6 год.
		Практичні	
		18 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		54 год.	80 год.
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 8	Вид підсумкового семестрового контролю: екзамен	

*Кількість змістових модулів визначається за формулою: $ZM = (ZKK - 1K) \times 2$, де ZM – змістові модулі, ZKK – загальна кількість кредитів, $1K$ – 1 кредит, що відводиться на підсумковий семестровий контроль.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Екологічне інспектування» є опанування студентами принципами та навичками здійснення контролю та нагляду в сфері захисту навколишнього середовища від забруднення, виснаження та руйнування, сприяння раціональному використанню та відновленню природних ресурсів, забезпечення відшкодування збитків, заподіяних порушенням природоохоронного законодавства.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Екологічне інспектування» є:

- набути навички проводити обстеження джерел забруднення і пошкодження компонентів навколишнього середовища;
- виробити навички виявляти і оцінювати вплив негативних чинників на стан довкілля;
- виробити навички застосовувати відповідні заходи щодо усунення виявлених правопорушень природоохоронного законодавства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
ЗК-2 Знання і критичне розуміння предметної області та професійної діяльності	Поточний контроль знань проводиться в формі письмової роботи (тестування в СЕЗН ЗНУ), розв'язання практичних завдань (практичних заняттях) та підготовки наукових звітів у формі презентації (практичних заняттях). Підсумковий теоретичний контроль проводиться в формі тестування (тестування в СЕЗН ЗНУ). Підсумкове практичне завдання – у формі розв'язання задачі під час екзамену (в СЕЗН ЗНУ).
ЗК-4 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	
ЗК-5 Здатність приймати обґрунтовані рішення	
ЗК-7 Прагнення до збереження навколишнього середовища та забезпечення сталого розвитку суспільства	
ФК-1 Здатність до попередження забруднення компонентів довкілля та кризових явищ і процесів	
ФК-8 Здатність до забезпечення екологічної, техногенної та радіаційної безпеки	
ФК-9 Здатність оцінювати вплив промислових об'єктів та інших об'єктів господарської діяльності на довкілля, екологічні системи міст та населених пунктів	
ФК-10 Здатність до використання знань з вищої математики, креслення, хімії, фізики, механіки рідини та газів у професійній діяльності	
ФК-13 Здатність застосувати знання і практичні навички в галузі природоохоронного законодавства, екологічного інспектування, моніторингу стану навколишнього середовища для обґрунтування управлінських рішень	
ФК-15 Вміння здійснювати оцінку стану довкілля та прогнозування його впливу на здоров'я людини	
ПРН-1 Знати сучасні теорії, підходи, принципи екологічної політики, фундаментальні положення з біології, хімії, фізики,	

математики, біотехнології та фахових і прикладних інженерно-технологічних дисциплін для моделювання та вирішення конкретних природоохоронних задач у виробничій сфері	
ПРН-9 Вміти проводити спостереження, інструментальний та лабораторний контроль якості навколишнього середовища, здійснювати внутрішній контроль за роботою природоохоронного обладнання на промислових об'єктах і підприємствах на підставі набутих знань новітніх методів вимірювання та сучасного вимірювального обладнання і апаратури з використанням нормативно-методичної та технічної документації	
ПРН-14 Вміти обґрунтовувати ступінь відповідності наявних або прогнозованих екологічних умов завданням захисту, збереження та відновлення навколишнього середовища	
ПРН-19 Вміти організувати наглядову діяльність в галузі охорони довкілля	

Міждисциплінарні зв'язки.

Навчальна дисципліна «Екологічне інспектування» продовжує фахову підготовку студента і базується на знаннях, отриманих при вивченні дисциплін таких, як: «Природоохоронне законодавство», «Права і свободи людини та громадянина в Україні», «Історія України».

Знання з «Екологічного інспектування» необхідні для подальшого вивчення дисциплін «Екологічний менеджмент та аудит», «Управління охороною навколишнього середовища на підприємствах», «Управління природним і техногенним ризиком», «Аналіз впливу промислових об'єктів на оточуюче середовище», «Системний аналіз якості навколишнього середовища».

Дисципліна забезпечує виконання відповідних розділів у кваліфікаційних роботах та проєктах.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Екологічне інспектування: нормативні та законодавчі акти

Законодавство України про охорону навколишнього природного середовища. Завдання контролю в галузі охорони навколишнього природного середовища. Державні органи екологічного контролю і інспектування. Громадський контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища. Державна екологічна інспекція України: основні завдання, напрями діяльності. Повноваження Держекоінспекції. Територіальні та міжрегіональні територіальні органи Держекоінспекції.

Питання за якими перевіряють матеріали у процесі перевірки стаціонарних джерел забруднення. Визначення наднормативного викиду. Права інспектора під час перевірки стаціонарних джерел забруднення повітря. Статична звітність за формою 2-ТП (повітря) (річна).

Змістовий модуль 2. Екологічне інспектування в галузі охорони атмосферного повітря. Державний контроль за охороною водних ресурсів

Акти перевірки транспортних дільниць промислових підприємств. Перевірка вмісту забруднюючих речовин у викидах відпрацьованих газів автомобілів. Вимоги до вимірювальних приладів, які використовують під час вимірів. Методика проведення інструментального контролю токсичності відпрацьованих газів бензинових двигунів автомобілів. Методика проведення інструментального контролю димності дизельних двигунів автомобілів. Розрахунок кількості автомобілів, що підлягають контролю. Основні порушення законодавства про атмосферне повітря.

Державний контроль за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів. Громадський контроль за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів. Основні обов'язки контролю. Державне агентство водних ресурсів України (Держводагентство). Основні завдання Держводагентства. Діяльність Держводагентства. Права органів Державного агентства водних ресурсів. Види адміністративних правопорушень, пов'язаних з порушенням правил використання, охорони водних ресурсів. Перевірка водоохоронної діяльності промислових об'єктів: водоспоживання та водовідведення. Потенційні джерела забруднення поверхневих і підземних вод. Екологічний контроль за впливом сільськогосподарських об'єктів на водні ресурси.

Змістовий модуль 3. Екологічне інспектування використання земельних ресурсів. Державний контроль за поведінням із відходами

Основні завдання державного контролю за використанням та охороною земель. Основні принципи здійснення державного контролю. Повноваження центрального органу виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики із здійснення державного нагляду (контролю) в сфері охорони навколишнього природного середовища. Права державних інспекторів в сфері державного контролю за використанням та охороною земель і дотриманням

вимог законодавства України про охорону земель. Матеріали, які перевіряються при екологічному інспектуванні земельних ділянок.

Відходи. Поводження з відходами. Компетенції центрального органу виконавчої влади. Первинний виробничий контроль. Громадський контроль. Організаційно-економічні заходи щодо забезпечення утилізації відходів і зменшення обсягів їх утворення. Небезпечні відходи. Виробник відходів. Зобов'язання суб'єкта господарської діяльності, у власності або в користуванні якого є хоча б один об'єкт поводження з небезпечними відходами. Перевезення відходів. Зберігання та утилізація відходів. Перевірка об'єктів щодо питань поводження з відходами.

Пестициди. Агрохімікати. Основними принципами державної політики в сфері діяльності, пов'язаної з пестицидами і агрохімікатами. Вимоги до пестицидів і агрохімікатів. Державна реєстрація пестицидів і агрохімікатів. Перелік пестицидів і агрохімікатів, дозволених для використання. Вимоги до пакування та маркування. Загальні вимоги до транспортування, зберігання, застосування, утилізації, знищення. Порядок та особливості застосування пестицидів і агрохімікатів. Порушення законодавства про пестициди й агрохімікати.

Змістовий модуль 4. Контроль діяльності об'єктів природно-заповідного фонду України

Перелік територій, що належать до природно-заповідного фонду України. Сучасна класифікація природно-заповідного фонду України. Державний контроль за додержанням режиму територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Громадський контроль за додержанням режиму територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Комплексні, цільові і оперативні (спеціальні) перевірки. Права органів екологічної інспекції. Види відповідальності за порушення законодавства про природно-заповідний фонд.

Лісова ділянка. Земельна лісова ділянка. Природні ліси (природні лісові екосистеми). Праліси (пралісові екосистеми). Квазіпраліси. Лісові відносини. Лісове законодавство України. Склад лісового фонду України. Землі лісогосподарського призначення. Права та обов'язки громадян і юридичних осіб, які мають у приватній власності ліси. Зобов'язання громадян та юридичних осіб, які мають у приватній власності ліси. Право користування лісами: постійне користування лісами, тимчасове користування лісами. Права та обов'язки постійних лісокористувачів. Припинення права користування лісами. Лісові сервітути. Захист прав власників лісів, лісокористувачів та громадян.

Завдання законодавства України про охорону, використання і відтворення тваринного світу. Об'єкти тваринного світу. Дикі тварини та інші об'єкти тваринного світу як природний ресурс загальнодержавного значення. Право власності на об'єкти тваринного світу. Право приватної власності на об'єкти тваринного світу. Право державної і комунальної власності на об'єкти тваринного світу. Види використання об'єктів тваринного світу. Мисливство. Рибальство. Регулювання чисельності диких тварин. Охорона тваринного світу на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду України. Охорона,

використання і відтворення рідкісних та таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тварин.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів			
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ зав-ня, к-ть балів	Усього балів	
			о/дф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	15	4/0,5	2	0,5	2	-	11	14,5	2	5	7	
2	15	13/5	5	3	8	2	2	10	10	15	25	
3	15	12/3,5	6	1,5	6	2	3	11,5	10	5	15	
4	15	7/1	5	1	2	-	8	14	8	5	13	
Усього за змістові модулі	60	36/10	18	6	18	4	24	50	30	30	60	
Підсумковий семестровий контроль екзамен	30						30	30	30	10	40	
Загалом			90							100		

5. Темі лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/д.ф.
1	Законодавство України про охорону навколишнього природного середовища. Державні органи екологічного контролю і інспектування	2	0,5
2	Екологічне інспектування в галузі охорони атмосферного повітря: перевірка стаціонарних та пересувних джерел забруднення повітря	2	1
2	Державний контроль за охороною водних ресурсів	3	2
3	Екологічне інспектування використання земельних ресурсів	2	0,5
3	Види контролю за поводження із відходами. Перевірка об'єктів щодо питань поводження з відходами	3	0,5
3	Державний контроль в сфері діяльності, пов'язаної з пестицидами й агрохімікатами	1	0,5
4	Природно-заповідний фонд України	2	0,5
4	Лісовий кодекс України	2	-
4	Закон України «Про тваринний світ»	1	0,5
Разом		18	6

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Огляд міжнародного природоохоронного права та порівняння з законодавством України.	2	-
2	Розрахунок маси забруднюючих речовин у скиді зворотних вод	2	-
2	Розрахунок розмірів збитків від забруднення поверхневих і морських вод скидами зворотних вод	4	2
2	Розрахунок збитків, заподіяних державі внаслідок забруднення підземних вод	2	-
3	Розрахунок розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок забруднення поверхневих та підземних вод сміттєзвалищами	6	2
4	Аналіз стану природно-заповідного фонду України. Шляхи подолання кризи	2	-
Разом		18	4

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання – тестування в СЕЗН ЗНУ (moodle)	Питання для підготовки за навчальним матеріалом змістового модулю 1	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 4. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали.	2
	Практичне завдання – критичний огляд у формі презентації	Презентація в електронному вигляді	Презентація оцінюється: розкрита/не розкрита проблематика питання; якість та оформлення матеріалу. Розкрита в повному обсязі тема оцінюється у 3 бали. Часткова розкрита проблематика питання – 1-2 бали. Тема не розкрита - 0 балів. Якість оформлення матеріалу – 2 бали.	5

Усього за ЗМ 1 контр. Заходів	2			7
2	Теоретичне завдання – тестування в СЕЗН ЗНУ (moodle)	Питання для підготовки за навчальним матеріалом змістового модулю 2	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 10. Правильна відповідь оцінюється у 1 бали.	10
	Практичне завдання – розв’язання задач	Задачі розв’язувати у системі СІ, оформлення згідно ДСТУ 3008: 2015 у паперовому або у електронному вигляді (у випадку дистанційного навчання)	Кількість практичних завдань – 3. Кожне практичне завдання від 0 до 5 балів з урахуванням правильності отриманих результатів: - 5 балів – студент правильно розв’язав задачу; - 3-4 бали – студент розв’язав задачу з помилками; - 2 бали – студент правильно вписав формулу, за якою розв’язується задача та зробив спробу її вирішення; - 1 бал – студент правильно вписав формулу, за якою розв’язується задача; - 0 – студент не розв’язав задачу.	15
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			25
3	Теоретичне завдання – тестування в СЕЗН ЗНУ (moodle)	Питання для підготовки за навчальним матеріалом змістового модулю 3	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 10. Правильна відповідь оцінюється у 1 бал.	10
	Практичне завдання – розв’язання задач	Задачі розв’язувати у системі СІ, оформлення згідно ДСТУ 3008: 2015 у паперовому або у електронному вигляді (у випадку дистанційного навчання)	Кількість практичних завдань – 1. Практичне завдання від 0 до 5 балів з урахуванням правильності отриманих результатів:	5

			- 5 балів – студент правильно розв’язав задачу; - 3-4 бали – студент розв’язав задачу з помилками; -2 бали – студент правильно вписав формулу, за якою розв’язується задача та зробив спробу її вирішення; - 1 бал – студент правильно вписав формулу, за якою розв’язується задача; -0 – студент не розв’язав задачу.	
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	2			15
4	Теоретичне завдання – тестування в СЕЗН ЗНУ (moodle)	Питання для підготовки за навчальним матеріалом змістового модулю 4	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 8. Правильна відповідь оцінюється у 1 бал.	8
	Практичне завдання – критичний огляд у формі презентації	Презентація в електронному вигляді	Презентація оцінюється: розкрита/не розкрита проблематика питання; якість та оформлення матеріалу. Розкрита в повному обсязі тема оцінюється у 3 бали. Часткова розкрита проблематика питання – 1-2 бали. Тема не розкрита - 0 балів. Якість оформлення матеріалу – 2 бали.	5
Усього за ЗМ 4 контр. Заходів	2			13
Усього за зм. модулі контр. заходів	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Теоретичне завдання – тестування в СЕЗН ЗНУ (moodle)	Питання для підготовки за навчальним матеріалом змістових модулів 1-4	15 тестових питань оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь оцінюється у 1-3 бали (залежно від складності питання)	30
	Практичне завдання – розв'язання задачі	Розрахунок маси забруднюючих речовин у скиді зворотних вод	За розв'язання задачі бали нараховуються за такою схемою: - 10 балів – студент правильно розв'язав задачу; -9-7 балів – студент розв'язав задачу з помилками; -6-4 бала – студент правильно вписав формулу, за якою розв'язується задача та зробив спробу її вирішення; -3 - 1 бал – студент правильно вписав формулу, за якою розв'язується задача; -0 – студент не розв'язав задачу.	10
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Клименко М.О., Прищеп А.М., Стецюк Л.М. Екологічне інспектування: підручник. Херсон : Олді-Плюс. 2020. 400 с.

2. Горбань В. В. Екологічна безпека : навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня освіти бакалавр спеціальності "Екологія" освітньо-професійної програми "Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування". Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 97 с.

3. Коваленко І.М. Лісова екологія з основами лісовідновлення та лісорозведення : підручник. Суми : Університетська книга, 2018. 240 с.

4. Гетьман А.П., Анісімова Г.В., Соколова А.К. Екологічне право : підручник. МОН України, Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого. Харків : Право, 2019. 552 с.

Додаткова:

5. Краснянський М.Ю. Екологічна безпека : навч. посіб. Київ : Кондор, 2018. 180 с.
6. Рудько Г.І., Бондар О.І., Білявський С.Г. Екологічна безпека прибережної зони Керченського півострова. Київ ; Чернівці : Букрек, 2018. 332 с.
7. Запорожець О.І., Бойченко С.В., Матвєєва О.Л. Транспортна екологія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 508 с.
8. Pranav Kumar, Usha Mina. Fundamentals of ecology and environment. New Delhi, India : Pathfinder Publication, 2018. 240 p.
9. Kobetska, N. The Integrated Environmental Permit: Requirements of EU Legislation, Practice of its Implementation in Poland, Prospects for Ukraine. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*. 2018. Vol. 5, № 2. P. 33-44.
10. Kraskovska, A. National environmental approximation strategies for prospective EU members to the EU legislation: case study for Ukraine. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 2. С. 97-100.

Інформаційні джерела:

1. Наукова бібліотека Запорізького національного університету. URL: <http://library.znu.edu.ua/>
2. Система електронного забезпечення навчання ЗНУ. URL: <https://moodle.znu.edu.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Верховна рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

Нормативно-правова:

1. Кодекс України «Про надра». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80#Text>;
2. Бюджетний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>;
3. Земельний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>;
4. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>;
5. Закон України «Про ветеринарну медицину». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2498-12#Text>;
6. Закон України «Про пестициди і агрохімікати» : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86/95-%D0%B2%D1%80#Text>;
7. Закон України «Про поводження з радіоактивними відходами». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/255/95-%D0%B2%D1%80#Text>;
8. Закон України «Про охорону атмосферного повітря». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12#Text>;
9. Закон України «Про мисливське господарство та полювання». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1478-14#Text>;

10. Закон України «Про рослинний світ». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/591-14#Text> (дата звернення 01.03.2021);
11. Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text>;
12. Закон України «Про внесення зміни до статті 17 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» щодо запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-20#Text>;
13. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>;
14. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19/print1513861440318984#Text>;
15. Указ Президента України від 10.09.2019 №679/2019 «Про території та об'єкти природно-заповідного фонду загальнодержавного значення». URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6792019-29557>;
16. Указ Президента України від 04.11.2000 №1207/2000 «Про території та об'єкти природно-заповідного фонду загальнодержавного значення». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/1207/2000#Text>;
17. Указ Президента України від 08.09.1993 №362/93 «Про збереження і розвиток природно-заповідного фонду України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/362/93#Text>;
18. Указ Президента України від 10.03.1994 №79/94 «Про резервування для наступного заповідання цінних природних територій». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79/94#Text>;
19. Указ Президента України від 20.08.1996 №715/96 «Про оголошення територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/715/96#Text>;
20. Постанова Верховної Ради України «Про основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/188/98-%D0%B2%D1%80#Text>;
21. Постанова Верховної Ради України від 13.12.2017 № 1026 «Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-%D0%BF#Text>;
22. Постанова Верховної Ради України від 13.12.2017 № 1010 «Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1010-2017-%D0%BF#Text>;
23. Постанова Верховної Ради України від 24.07.2013 № 541 «Про затвердження такс для обчислення розмірів шкоди, заподіяної порушенням законодавства про природно-заповідний фонд». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/541-2013-%D0%BF#Text>;
24. Постанова Верховної Ради України від 07.11.2012 № 1030 «Про розмір компенсації за незаконне добування, знищення або пошкодження видів

тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України, а також за знищення чи погіршення середовища їх перебування (зростання)». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1030-2012-%D0%BF#Text>;

25. Постанова Верховної Ради України від 13.07.2000 № 1120 «Про затвердження Положення про контроль за транскордонними перевезеннями безпечних відходів та їх утилізацією/видаленням і Жовтого та Зеленого переліків відходів». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1120-2000-%D0%BF#Text>;

26. Постанова Верховної Ради України від 03.08.1998 № 1216 «Про затвердження Порядку ведення реєстру місць видалення відходів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1216-98-%D0%BF#Text>;

27. Постанова Верховної Ради України від 17.09.1996 № 1147 «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-96-%D0%BF#Text>;

28. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296 «Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування». URL: https://mepr.gov.ua/files/docs/nakazy/2018/nakaz_296.pdf;

29. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 18.07.2019 №260 «Про внесення змін до Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування». URL: https://mepr.gov.ua/files/docs/nakazy/2019/nakaz_260.pdf.